

Vlaams
Parlement

vergadering **C125**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 1 februari 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Liesbeth Homans, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de verankering van maatwerkbedrijven in de economie – 701 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de profielen van doelgroepmedewerkers in de lokale diensteneconomie (LDE) en de monitoring van de toeleiding via de ICF-screening (International Classification of Functioning, Disability and Health) – 708 (2017-2018)	8
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de invulling van de contingenten in de sociale economie – 948 (2017-2018)	13
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de hervorming van de sociale inschakelingseconomie (SINE) en de uitvoering van het individueel maatwerk – 963 (2017-2018)	16

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de verankering van maatwerkbedrijven in de economie – 701 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Andries Gryffroy

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, de provinciale ontwikkelingsmaatschappij (POM) West-Vlaanderen heeft recent de studie 'Verankeringswaarde maatwerkbedrijven' gepubliceerd. Een verantwoordelijke van de POM kwam die studie hier toelichten op 14 december 2017. We ontvingen toen ook een delegatie van 28 West-Vlaamse maatwerkbedrijven. Zij stellen ongeveer zeventuizend werknemers te werk. De bewuste studie focust op West-Vlaanderen, maar is wel een goede indicator voor heel Vlaanderen, waar een dergelijk onderzoek nog niet werd uitgevoerd.

In de studie en het pleidooi van de sector lag de nadruk vooral op het belang van ondernemerschap. De sector, of in ieder geval de West-Vlaamse delegatie die we hier mochten ontvangen – maar ik neem aan dat dit geldt voor heel Vlaanderen –, had de ambitie om een significante rol te spelen in de economie. De studie onderstreept dat onder meer met de bevinding dat heel wat reguliere ondernemingen vandaag al samenwerken met sociale-economiebedrijven. Zo gebeurt 57,5 procent van alle tewerkstelling in West-Vlaanderen in bedrijven met meer dan tien werknemers die samenwerken met maatwerkbedrijven. Meer dan één West-Vlaams bedrijf op drie heeft een link met een maatwerkbedrijf. Dat is toch een imposant aantal.

De sector wil de samenwerking met de reguliere sector nog verhogen, maar benadrukt daarbij wel het belang van een gelijk speelveld. Concreet heeft de sector hier de vraag gesteld om compensaties te krijgen voor rendementsverlies en begeleidingsnood, om hetzelfde ondersteuningsaanbod te kunnen genieten en om de vrijheid te krijgen om aan te werven wie en hoeveel ze willen.

Dit ideale scenario, dat door de sector voor zichzelf wordt geschetst, botst natuurlijk op een aantal belangrijke nuances en op de bestuurlijke realiteit. Zo blijft er beleidsmatig de terechte zorg om de juiste mensen, namelijk diegenen die een te grote afstand van de reguliere arbeidsmarkt hebben, naar de sociale economie toe te leiden. We hebben daartoe het International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) ontwikkeld. Daar is wel nog wat schaaftwerk aan. De bijsturingen zijn volop aan de gang. Daarnaast is er de budgettaire realiteit: Vlaanderen draagt de kost terwijl, de baten vooral op het federale vlak liggen, met als grootste baat het wegvallen van de werkloosheidsuitkering bij een tewerkstelling in de sociale economie. Vlaanderen is dan ook aangewezen op het vastleggen en toekennen van contingenten, die door de sector wel eens als een rem op zijn ontwikkeling wordt ervaren, zoals hier in deze commissie ook al een paar keer werd gesteld.

De sector vatte zijn missie samen met de woorden: 'De markt drijft ons mee, we moeten mee, we worden getriggerd, we worden gepusht'. Ik onthoud uit dat pleidooi vooral de ambitie om zich in te schrijven in het ondernemerschap en zich dus los te koppelen van het klassieke subsidieverhaal, in die optiek dat de sector subsidies vraagt die één op één samengaan met de effectieve tewerkstelling die gecreëerd wordt en die procentueel gerelateerd is aan een effectieve en volwaardige loonkost, vermeerderd met een realistische begeleidingssubsidie.

Minister, hoe staat u tegenover de vraag van de West-Vlaamse maatwerkbedrijven om zich te kunnen inschrijven in dat vrije ondernemerschap met groeiambities?

Bent u van oordeel dat de oefening moet worden gemaakt op welke manier maatwerkbedrijven hinderpalen kunnen wegwerken, en welke hinderpalen, om een gelijk speelveld voor de sector te creëren zodat die een hogere bijdrage tot de economie kan leveren?

Zult u naar aanleiding van deze studie in overleg treden met de sector en die hinderpalen en uitdagingen opsommen? Zult u bekijken of er op korte termijn quick wins kunnen worden gerealiseerd?

Gelet op de bestaande constitutionele situatie, waarbij Vlaanderen tewerkstelling in de sociale economie financiert terwijl de baten ten goede komen aan het federale niveau, groeit de nood aan een pact tussen de Vlaamse en federale overheid om te komen tot een betere verdeling van kosten en baten. Bent u van oordeel dat daar werk van kan worden gemaakt?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Talpe, als u het mij toestaat, zal ik de antwoorden op uw eerste, tweede en vierde vraag bundelen en uw derde vraag apart behandelen.

Uiteraard, mevrouw Talpe, wil ik mijn 'ondernemersbril' – die u, veronderstel ik, allemaal hebt gekregen – opzetten en vanuit dat perspectief naar de maatwerkbedrijven kijken. Dit moeten we allemaal doen, en op regelmatige basis. Mevrouw Talpe, dat moet, zoals u zelf hebt aangegeven, niet alleen in West-Vlaanderen maar in heel Vlaanderen. Dit is trouwens altijd een van de uitgangspunten geweest in het beleid dat ik en deze regering, deze meerderheid, willen voeren voor wat betreft sociale economie. Ik wil ten volle de groei van het sociaal ondernemerschap ondersteunen. Op die manier kunnen duurzame tewerkstellingskansen voor kansengroepen gerealiseerd worden.

De initiatiefnemers van de studie geven aan dat de contingentering van gesubsidieerde tewerkstelling de vrijheid van het ondernemerschap zou fnuiken. Ik begrijp natuurlijk wel wat ze willen zeggen, maar dit principe is – en dat weet u allemaal – om budgettaire redenen verankerd in de wetgeving. Onze regelgeving is zeer duidelijk. De vraag om natuurlijke groei van ondersteunde tewerkstelling kan enkel gerealiseerd worden wanneer er extra middelen zouden zijn of wanneer je bijvoorbeeld met een open-endfinanciering zou werken. Vooralsnog is dat niet mogelijk in de sector.

Nu zitten de activeringsbaten – de mensen verdwijnen uit de werkloosheid en moeten geen uitkering meer krijgen – op het federale niveau. De mensen zouden worden geactiveerd op kosten van de sociale economie, wat een Vlaamse bevoegdheid is. Dat is dus iets heel complex.

Gezien de huidige verdeling van bevoegdheden moeten we binnen het gesloten systeem blijven, om binnen de perken van de begroting van deze Vlaamse Regering en Vlaamse overheid te kunnen blijven. Binnen de perken van de begroting probeer ik wel maximaal in te zetten op de groei van de maatwerkbedrijven.

Zo wordt in 2018 een bijkomend en mooi groeipad van vijfhonderd voltijds-equivalenten toegekend. Dit groeipad wordt dit voorjaar verdeeld over de sector, over de bedrijven met de hoogste noden. Daarnaast worden maatwerkbedrijven heel sterk ondersteund vanuit de Vlaamse overheid. Hier hebben de sociale-economiebedrijven een voordeel ten opzichte van de bedrijven uit het normale economische circuit. Ik geef enkele voorbeelden.

In de nieuwe maatwerkregelgeving wordt voorzien in een subsidie voor organisatie-ondersteunende maatregelen. Er lopen momenteel proefprojecten om

doorstroomtrajecten te kunnen faciliteren. In het najaar van 2017 werden subsidies toegekend voor investeringen en innovatieve projecten. Er zijn middelen vrijgemaakt voor goedkope leningen in functie van hernieuwbare energie – bijvoorbeeld met zonnepanelen op de daken van maatwerkbedrijven. Het Ondersteuningsdecreet voorziet in een collectief ondersteuningsaanbod; subsidies voor managementadvies; de mogelijkheid om financiële ondersteuning te krijgen, bijvoorbeeld het verschaffen van risicokapitaal, wat in deze sector toch ook wel belangrijk is; de ondersteuning van lokale besturen om hun regierol met betrekking tot de sociale economie op te nemen. Deze ondersteuning biedt de maatwerkbedrijven de kans om te groeien en te werken aan hun economische rendabiliteit, waardoor ze efficiënter en professioneler kunnen werken.

De maatregelen die ik heb opgesomd, zijn niet limitatief, maar wel belangrijk om op die manier ook de maatwerkbedrijven minder subsidie-afhankelijk te maken. Daarmee heb ik niet gezegd dat we met subsidiëring gaan stoppen. Zo kunnen ze ook hun eigen inkomsten gebruiken om meer personen in dienst te nemen. Dat is een goede zaak. Ik vind het ook zeer goed dat heel veel maatwerkbedrijven werken voor private ondernemingen. Zo ligt er bij mij om de hoek een groot opslagcentrum van Coca-Cola. Daar staat een maatwerkbedrijf in voor de verpakking. Hoe meer van die opdrachten je als maatwerkbedrijf kunt binnenhalen, hoe meer eigen inkomsten je genereert. Dat is de logica zelf.

Zal ik nu in overleg treden met de sector van de maatwerkbedrijven en alvast bekijken wat de hinderpalen en de uitdagingen zijn? Zal ik op zoek gaan naar enkele quick wins?

We zijn uiteraard constant in overleg met de maatwerkbedrijven. Dat verloopt altijd heel constructief. Momenteel loopt een bevraging bij de sociale-economiebedrijven om hun noden en behoeften aan een ondersteunend aanbod dat kan bijdragen tot een sterker ondernemerschap in kaart te brengen. Die resultaten worden in maart 2018 verwacht.

Eind 2017 ben ik ook gestart met de voorbereiding van een onderzoeksopdracht naar de maatschappelijk-economische meerwaarde van de sociale economie. De opdracht bevat enerzijds een onderzoek naar de maatschappelijke en financiële winsten die tewerkstelling in de sociale economie meedraagt, bijvoorbeeld het wegvallen van de werkloosheidsuitkeringen waaraan ik daarnet al refereerde, en anderzijds een verankeringsstudie van sociale-economieondernemingen in de Vlaamse economie. Deze studie moet ook een beter beeld geven van de drempels die sociale-economiebedrijven ervaren in hun ondernemerschap. Deze opdracht zal eind februari 2018 opgestart worden. Voorzitter, ik zie hier al materie en thema's opduiken voor een volgende commissievergadering!

Ook wordt een communicatiestrategie voorbereid om de sector en de nieuwe maatwerkbedrijven bij een breder publiek bekender en vertrouwd te maken, en ook om het economische aspect meer in de verf te zetten. Dat was ook een van de voorstellen in de hoorzitting met de POM West-Vlaanderen.

Mevrouw Talpe, natuurlijk wil ik pacts afsluiten: hoe meer, hoe beter. Als dat in het voordeel is van de sociale economie, is dat goed. Maar zo'n pact vergt allicht een zevende staatshervorming. Ik denk dat ze op het federale niveau nu andere katten te geselen hebben en dat we in 2019 bij de totstandkoming van de nieuwe regeringen, zowel op het federale als op het Vlaamse niveau, dit zeker op tafel moeten leggen, wie er dan ook aan zet is. Dit onderwerp is belangrijk genoeg om aan te kaarten. Door welke partij, is niet zo belangrijk, maar ik kan u wel zeggen dat als wij aan zet zijn, ik het zeker op tafel zal leggen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, dank u voor het positieve antwoord. Ik heb heel veel zaken gehoord die inderdaad een vooruitgang zullen teweegbrengen. Dank u ook voor het meebrengen van de 'ondernemersbril'. Ik ben zeker dat hij u beeldig zal staan.

U zegt ook dat het niet evident is, dat onze handen budgettair gebonden zijn. Ik heb hier niet willen pleiten voor een volledige hervorming van de sociale economie, met die toegewezen contingenten zoals ze vandaag kennen. We weten ook dat er een groot budget, ongeveer 370 miljoen euro, naar onze sociale economie gaat en dat we ook de besparingsdans zijn ontsprongen. Er werd een groeipad gerealiseerd. Het huidige systeem is niet slecht. Maar het is ook niet volmaakt. Vanuit de West-Vlaamse sector werd een opmerkelijke studie gepubliceerd, die een aantal bezorgdheden heeft geformuleerd en het beleid een aantal suggesties heeft meegegeven. Mijn vraag was dus vooral: ziet u dat ook positief, zoals iedereen in deze commissie enthousiast was? Een aantal zaken waren inderdaad wel heel ruim, maar we moeten daarover durven te discussiëren en een debat voeren.

Ik ben heel tevreden met de opsomming van de maatregelen die zullen worden genomen, en ook met de studie die u aankondigt voor het voorjaar. We zullen inderdaad heel benieuwd zijn naar de resultaten. De sector zelf zal dat ook met open armen ontvangen. De studie van West-Vlaanderen is zeker een good practice voor heel Vlaanderen. Wij mogen dat zeker niet laten liggen, wij moeten daar gebruik van maken om globale conclusies te trekken.

Ik heb nog een vraag. Er werd met de sector uit West-Vlaanderen ook gesproken over doorstroming. Ze hadden een opmerking over de enclavewerking, waarbij men aan een regulier bedrijf een soort maatwerkeiland geeft. Heel wat van die doelgroepwerknemers ervaren dat als een sterke identificatie met het bedrijf. Eigenlijk is dat in zekere zin een soort van doorstroming, als ik dat zo mag formuleren. Niet in letterlijke zin, maar zo voelen ze het aan in de sector. Ze vroegen of die enclaves op een bepaalde manier kunnen worden meegenomen in de beoordeling van de doorstroming. We weten dat doorstroming vandaag altijd heel moeilijk is. Minister, hoe staat u daartegenover?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Ik dank mevrouw Talpe voor de vraag en voor de opvolging van de hoorzitting die we hebben gehad. Alle parlementsleden die daar toen waren, waren heel enthousiast over die hoorzitting. Minister, ik ben dan ook blij om te horen dat er op dit ogenblik een gelijkaardig onderzoek gebeurt. Daar zullen we de meerwaarde van sociale economie op het Vlaamse niveau kunnen bekijken. We kijken zeker uit naar de resultaten van dat onderzoek.

Minister, ik ben het niet helemaal eens met uw antwoord op de vierde vraag. U zegt dat er voor een overeenkomst tussen de Vlaamse en federale overheid een zevende staatshervorming nodig is. Maar kan het niet op een andere manier worden georganiseerd? We weten allemaal dat een zevende staatshervorming zeer moeilijk haalbaar is. Daarmee schuiven we het verder voor ons uit. Minister, zou activering van de werkloosheidsvergoeding geen piste kunnen zijn? De werkloosheidsvergoeding wordt nu op federaal niveau uitbetaald. Is het een mogelijke piste, als iemand werkloos is en dus een federale werkloosheidsvergoeding uitbetaald krijgt, dat die middelen gebruikt worden als hij in een sociale economie wordt tewerkgesteld? Dat is ooit een systeem geweest. Dat heette toen 'activering van de werkloosheidsvergoeding'. Misschien moeten wij dat denkspoor opnieuw onderzoeken. Dan hebben wij deze zevende staatshervorming om dit opgelost te krijgen niet nodig. Als we er allemaal van overtuigd zijn dat dit moet worden opgelost, lijkt mij dit op een gemakkelijker manier te kunnen dan met een zevende staatshervorming.

In de West-Vlaamse studie, maar ook in de cijfers die we hebben gekregen van het Samenwerkingsverband Sociale Tewerkstelling (SST), zien we dat maatwerkbedrijven vandaag al een enorme economische impact hebben. 57 procent van de middelen die de sociale-economiebedrijven vandaag genereren zijn eigen middelen. 43 procent zijn bijgevolg subsidies. Ze hebben dus vandaag al een enorme economische impact, naast het feit dat bepaalde maatwerkbedrijven taken doen in gewone bedrijven in het normale economische circuit.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Ik was ook zeer tevreden met de vraag van mevrouw Talpe, zeker met haar vierde vraag. Ik zag daarin een pleidooi voor een zevende staatshervorming. Mevrouw Talpe, u vindt daarvoor in de N-VA zeker een bondgenoot.

Een pact waarbij de uitgespaarde werkloosheidsuitkering door de federale overheid ter beschikking wordt gesteld aan de Vlaamse overheid om jobs te creëren, kan inderdaad een zeer grote hefboom zijn om een onbeperkt groeipad te creëren voor de sociale economie en om de wachtlijsten weg te werken. We moeten dat inderdaad op tafel gooien. We moeten daar absoluut voor gaan. Ik zou niet weten waarom een zevende staatshervorming misschien niet mogelijk zou kunnen zijn. U hebt in ons zeker een bondgenoot. We zitten op het goede pad.

Mevrouw Talpe, ik zou graag uw laatste vraag over enclaves aanvullen. Ik ben een zeer grote voorstander van enclavewerking. Ik heb er zelf ook jarenlang mee gewerkt. Het is een belangrijk instrument om de kloof tussen de sociale en reguliere economie kleiner te maken. Maar ik ga niet akkoord met de idee dat enclavewerking doorstroming betekent. Het is een soort van interne doorstroming. Voor mij is enclave inclusie. Dat verkleint nu net de kloof tussen reguliere en sociale economie. We moeten daar verder op blijven inzetten, om die kloof kleiner te maken.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Vermeulen, dat was ook mijn antwoord op de vraag van mevrouw Talpe. Ik kan er eigenlijk weinig aan toevoegen.

Wat nu die activeringskosten en die activeringsbaten betreft: ik heb hier, voor alle duidelijkheid, niet gepleit voor een zevende staatshervorming. Ik heb wel gezegd dat het niet logisch is – en mevrouw Talpe is mij daarin, net zoals mevrouw Claes, bijgetreden – dat wij de activering zouden dragen terwijl de activeringsbaten federaal zijn. Ik wil best met de federale overheid praten en een pact afsluiten opdat de middelen die worden uitgespaard in de sociale zekerheid, bijvoorbeeld doordat ze geen uitkering meer moeten geven, naar ons komen, maar ik ga niet akkoord met het denkspoor dat de federale overheid werknemers in de sociale economie gaat betalen. Dat blijft een exclusief gewestelijke bevoegdheid. Als het op de manier kan zoals ik het eerst heb geschetst, heel graag, maar niet de omgekeerde wereld.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord

Emmily Talpe (Open Vld): Mevrouw Vermeulen, de verwijzing naar het pact tussen het Vlaamse en het federale niveau was inderdaad een binnenkopper. U hebt die kans met veel enthousiasme binnengekoopt.

U houdt terecht aan dat enclave inclusie is. Ik had niet de bedoeling om ervoor te pleiten dat als een zuivere doorstroming te zien. Maar ze hebben natuurlijk wel een punt dat het een heel waardevol instrument is. Men zou het misschien op een andere manier moeten kunnen valideren.

Nu, algemeen gezien, denk ik dat we alleen maar enthousiast kunnen reageren als sociale-economiebedrijven ook willen groeien, verbeteren, sterker worden en verantwoordelijkheid dragen. Uiteraard zijn er kanttekeningen en nuances, die zijn hier ook al aangehaald. Onze vraag is om met een open geest de toekomst van de sociale economie te benaderen, zodat we daar inderdaad het debat over kunnen voeren. Een aantal van hun suggesties zijn zeker waardevol en moeten we durven op tafel te leggen en bekijken. Ze zijn zeker een onderzoek waard. Ik ben heel tevreden om te kunnen eindigen met de studies en de onderzoeken die zullen worden gevoerd in het voorjaar.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de profielen van doelgroepmedewerkers in de lokale diensteneconomie (LDE) en de monitoring van de toeleiding via de ICF-screening (International Classification of Functioning, Disability and Health) – 708 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Andries Gryffroy

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, er heerst nog steeds onduidelijkheid over de toeleiding via de ICF-screening (International Classification of Functioning, Disability and Health) naar de sociale economie. Ik wil hier een specifieke vraag stellen over de toeleiding naar lokale diensteneconomie (LDE). Op 12 oktober hebben we daar naar aanleiding van een vraag om uitleg van mevrouw Claes al over gedebatteerd, naar aanleiding van verontrustende geluiden vanuit de koepel afgelopen zomer. De koepel trok aan de alarmbel over de moeizame toeleiding van doelgroepwerknemers naar lokale diensteneconomie, die een bedreiging vormt voor de toekomst van de sector.

In het voorjaar van 2017 vond daar ook een gedachtewisseling over plaats in deze commissie, met name over de evaluatie van de ICF-screening. Daaruit bleek dat sinds de inwerkingtreding van het nieuwe decreet een zwakkere groep werd toegeleid naar de LDE.

VDAB en het Departement Werk en Sociale Economie (WSE) gingen als gevolg hiervan onderzoeken of het nodig was om de toeleidingscesuren bij te sturen in functie van het herstel van het evenwicht tussen zwakke en sterke profielen. De voorbije maanden werden een aantal pistes afgewogen om de cesuren bij te stellen, maar de betrokkenen maakten de vaststelling dat er met dergelijke ingrepen weinig impact kan worden gegenereerd.

De overheid concludeerde wel dat de VDAB-consulenten over een grote keuzevrijheid beschikken, die ervoor zorgt dat een profiel dat voldeed aan de LDE-criteria, toch geen toegang kreeg tot de werkvorm, omdat de consultant de kandidaat als te sterk beoordeelde. Dat is uiteraard niet conform de regelgeving en dus werden de richtlijnen sinds begin oktober als volgt aangepast.

Wanneer de scores van de ICF aantonen dat iemand geen advies voor de LDE mag krijgen en de consultant vindt van wel op basis van andere elementen in het dossier, mag de consultant die persoon toch toelaten tot de maatregel LDE. Dat gebeurde vandaag ook al. Maar als de scores van de ICF zeggen dat iemand een advies voor de LDE mag krijgen en de consultant vindt dat dit niet het geval is, op basis van andere factoren in het dossier, dan mag de consultant dit niet overrulen

en moet hij de kandidaat toch toelaten tot de lokale diensteneconomie. Dat is een wijziging ten opzichte van de gang van zaken van vandaag. VDAB zal de personen die volgens deze bijgestuurde richtlijn wel een ticket LDE hadden moeten krijgen in het verleden en vandaag nog niet aan het werk zijn, opnieuw uitnodigen en desgevallend een ticket toekennen.

Op 24 oktober zou er een nieuw overleg plaatsvinden tussen het kabinet Sociale Economie, het Departement WSE en VDAB om deze problematiek verder te bespreken aan de hand van cijfermateriaal.

Minister, wat was het concrete resultaat van het overleg van 24 oktober? Is de ICF-screening naar de LDE op basis daarvan nog bijgestuurd?

Kunt u mij de cijfers bezorgen die werden gepresenteerd op het overleg van 24 oktober? Dat kan ook achteraf en schriftelijk.

Hoe worden de nieuwe richtlijnen gemonitord? Hoe verloopt de evaluatie? Bent u van mening dat met de huidige ICF-screening de juiste mix van profielen instroomt in de initiatieven van de LDE?

Hebt u er een idee van hoeveel LDE-initiatieven al aan de alarmbel hebben getrokken sinds de hervorming? Hoeveel klachten of meldingen zijn hierover al toegekomen bij de koepel?

Welke profielen beoogt u binnen de LDE? Kunt u hiervan een exacte definitie geven? Wat bedoelt u juist met sterkere en zwakkere profielen? Wordt hierbij enkel de geschooldheid in vraag gesteld, of ook zaken zoals anderstaligheid en psychosociale problemen zoals het ontbreken van een netwerk of armoede of trauma, die de doorstroom naar het normale economische circuit (NEC) beperken? Wat met hoogopgeleide vluchtelingen van wie het diploma niet gehomologeerd is of geraakt is?

Hoe stemt u deze doelgroepen af met uw collega van Werk Muyters?

Is de subsidiëring voldoende afgestemd op deze profielen? Sterke profielen hebben minder subsidiëring nodig dan zwakkere. Ook naar doorstroomcijfers geeft dit een wezenlijk verschil. Wat is uw reactie hierop?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega's, mijnheer Annouri, ik zal me beperken tot die elementen van uw vraag die ik nog niet behandeld heb tijdens mijn antwoorden op uw vragen over mijn beleidsbrief. Er zijn heel veel nieuwe elementen, dus ik denk wel dat u aan uw trekken komt.

Ik heb de antwoorden op uw vragen één, twee, drie en vijf gebundeld. Dat leek me logisch. De koepels ervaren inderdaad een toeleidingsprobleem. Dat is hier zeer uitgebreid aan bod gekomen, onder andere op initiatief van mevrouw Claes, met de overruling van de VDAB-consulent en dergelijke.

De kwestie was dat de personen die via de ICF werden doorgestuurd, een zwakker profiel hadden dan vroeger. Uit onderzoek bleek dat er VDAB-consulenten waren die personen naar het NEC wilden sturen, zodat er alleen zwakke profielen overbleven.

De koepel ervaarde een toeleidingsproblematiek sinds de hervorming LDE en staaft dit aan de hand van enkele voorbeelden. Het exacte aantal LDE-initiatieven die aan de alarmbel trokken, is mij en ook de koepel niet bekend. Het signaal van de koepel was wel voldoende om de toeleidingsproblematiek van naderbij te bekijken, ongeacht het aantal initiatieven dat aan de alarmbel trok. Volgens mij is het goed dat we op dat signaal van de koepel gereageerd hebben. Na grondig onderzoek werd het duidelijk dat de richtlijnen voor de VDAB-

consulenten moesten worden bijgestuurd. Dat heb ik dan ook gedaan en ook al toegelicht in deze commissie.

U vraagt ook naar cijfers. Ik ga u blij maken, want ik heb de cijfers bij. Concreet ging het om 247 personen die gescreend werden conform de ICF en die aan de criteria van de LDE voldeden, maar die door VDAB toch niet naar de maatregel werden toegeleid. Door de bijgestuurde richtlijn is dit niet meer mogelijk. VDAB nodigde de personen uit die volgens deze bijgestuurde richtlijn wel een ticket LDE hadden moeten krijgen en nog niet aan het werk waren. Dit ging om 113 van de 247 hogervermelde personen die alsnog een ticket LDE kregen. De anderen hadden dus allemaal al werk. Het zou een beetje dom zijn om die mensen uit hun arbeidspositie te halen, waar die ook is, en hen een LDE-ticket te geven. We hebben alle mensen die nog niet aan het werk waren een ticket LDE kunnen geven, de anderen waren op eigen kracht of op een andere manier aan werk geraakt. Die 247 zijn allemaal aan het werk.

Op het overleg van 24 oktober met de koepel LDE lieten zij zich positief uit over de bijgestelde richtlijnen. Er is afgesproken om de resultaten van deze bijsturing op termijn te monitoren – ik vind dat belangrijk – in het technisch comité en dan te bekijken of er nog bijkomende stappen nodig blijken. Evaluatie en monitoring zijn belangrijk. Het effect van de nieuwe richtlijnen op de toeleiding wordt uiteraard ook meegenomen in de verdere evaluatie van het ICF-instrument.

Sowieso is er regelmatig overleg tussen mijn kabinet, het Departement WSE, VDAB en de koepel LDE. Op het laatste overleg van 17 januari, twee weken geleden, nog niet zo lang geleden, gaf de koepel LDE aan een duidelijke verbetering te merken na deze bijsturing en de eerste positieve signalen uit de sector te hebben gekregen. Het heeft dus gewerkt, mijnheer Annouri, ik hoop dat dat u positief kan stemmen.

De doelgroepwerknemers zoals beoogd in het decreet, en ook nader gedefinieerd in de memorie van toelichting, zijn: de personen die het potentieel hebben om via een inschakelingstraject in de LDE weer aansluiting te vinden bij de reguliere economie; hun afstand tot de arbeidsmarkt is van dien aard dat bij een begeleiding over een periode van vijf jaar hun competenties voldoende aangescherpt zijn opdat een tewerkstelling in het reguliere economische circuit mogelijk is; en ze hebben behoefte aan een langere periode van begeleiding en competentieversterking om de brug naar de reguliere economie te kunnen maken. Deze doelgroep werd in samenspraak met de sector geconcretiseerd door middel van het indiceringsinstrument ICF.

De ICF is een kwalitatief instrument dat met een groot aantal indicatoren rekening houdt. De toeleiding naar de maatregel LDE baseert zich niet op de scholingsgraad maar op een kwalitatieve meting van de afstand tot de arbeidsmarkt. Ook hogegeschoolden – al dan niet vluchteling, al dan niet met een gehomologeerd diploma – kunnen een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt – ik denk dat dat de intentie was van uw vraag –, waardoor ook zij in deze maatregel terecht kunnen. Alle criteria die u in uw vraagstelling opnam, komen aan bod in een ICF-indicering.

Uiteraard stem ik af met minister Muyters. Uiteraard zijn beide regelgevingen qua doelgroep op elkaar afgesteld. De maatregel LDE beoogt een zwakker profiel dan de maatregel tijdelijke werkervaring (TWE). Dat is gewoon de realiteit. De doelgroep TWE heeft een hoger leerpotentieel, gezien de duurtijd van deze trajecten maximaal 24 maanden bedraagt waar dit bij LDE 5 jaar is. 2 jaar ten opzichte van 5 jaar is toch wel een verschil.

De doelgroep LDE heeft nood aan begeleiding op de werkvloer, terwijl dit bij de doelgroep TWE niet het geval is. Er gebeurt wel afstemming, maar het zijn twee

complementaire tewerkstellingsmaatregelen die we niet zomaar met elkaar kunnen vergelijken.

De toeleiding in praktijk naar de respectievelijke maatregelen gebeurt door VDAB. VDAB schat in of een profiel voldoet aan de LDE-criteria – via ICF is dat –, of aan de TWE-criteria.

In de sociale economie hebben we enerzijds de forfaitaire inschakelingsvergoeding binnen de maatregel LDE, anderzijds de werkondersteuningspakketten binnen maatwerk. Er is dus wel degelijk een afstemming van de subsidiëring op de profielen.

Het lijkt me absoluut niet gunstig – ik weet niet of dat uw pleidooi was – om binnen de relatief beperkte groep doelgroepwerknemers in de lokale diensteneconomie verdere onderverdelingen te maken in het kader van de subsidiëring, niet in het minst omdat het creëren van extra hokjes en subgroepen binnen de LDE-maatregel de toeleiding zou verzwaren en bemoeilijken. Dat is een negatief effect dat niemand van ons hier beoogt.

Imade Annouri (Groen): Dank u voor uw antwoord, minister. U hebt een overleg gehad op 17 januari en daar vernomen dat er verbetering is. Dat stemt mij inderdaad gelukkig. Ik ben blij dat te horen.

Ik heb wel twee vragen; twee zaken in uw antwoord hebben mij getriggerd. 113 mensen zijn dan nu toch toegeleid tot de LDE. 134 anderen hebben zelf een job gevonden of zijn op een andere manier geholpen om aan een job te geraken. Hebt u zicht op de sectoren? De manieren? Waar zitten zij juist? Daar ben ik heel benieuwd naar. Ik vind het een heel straf cijfer trouwens. Het zou heel goed zijn mocht dat op een duurzame manier zijn, en niet dat ze nu snel snel een job gevonden hebben en dan weer snel uitstromen.

Het zal verder worden gemonitord. Hebt u zicht op de timing van de eerstvolgende doorgedreven monitoring van het systeem zoals het nu is? Het is goed dat er nu positieve signalen komen, maar we moeten alles blijven in kaart brengen. Wanneer verwacht u terug volwaardige resultaten of een tussentijdse balans? Wanneer weten we of er al dan niet nieuwe problemen zijn?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Ik ben uiteraard heel erg blij met dit antwoord. We waren collectief verontwaardigd toen we hoorden dat VDAB-medewerkers mensen of een maatwerkbedrijf die een LDE-ticket zouden krijgen, dat niet kregen, en overruled werden doordat de VDAB-medewerker het anders dacht dan het ICF-instrument. Ik ben heel erg blij dat dit bijgestuurd is.

Ik ben ook verbaasd dat er van de 247 zoveel mensen op eigen kracht een nieuwe baan vonden. Wat zijn de cijfers voor de maatwerkbedrijven? Dit antwoord kan ook schriftelijk, als u de cijfers niet bij hebt. Uit de evaluatie bleek toen dat het probleem groter was bij de LDE-medewerkers dan bij de maatwerkbedrijven, maar het zou me wel interesseren hoe die 'herticketing' daar verliep. Misschien kunt u bij het verslag de cijfers voegen.

Ik ben blij dat de koepel half januari aangegeven heeft dat er een positieve evolutie is. Dat is ook wat ik merk. Ik heb zeker ook vanuit de sector van de LDE en van de maatwerkbedrijven het signaal gekregen dat de toeleiding voor juistere profielen zorgt en dat de toeleiding vlotter gaat.

Ik ben blij dat de koepel half januari aangegeven heeft dat er een positieve evolutie is. Dat is ook wat ik merk. Ik heb zeker ook vanuit de sector van de LDE

en van de maatwerkbedrijven het signaal gekregen dat de toeleiding voor juistere profielen zorgt en dat de toeleiding vlotter gaat.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik heb recent een vraag gesteld over de invulling van de contingenten. Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag bleek dat van de verschillende subsectoren eigenlijk uitgerekend de LDE het circuit was waar er een onderbenutting was van slechts 2,3 procent of 43 op een totaal van 1891. Men kan dit op twee manieren bekijken. Ofwel worden de plaatsen ingevuld met profielen die daar niet voor geschikt zijn, ofwel is dit een rechtstreeks gevolg van de bijsturingen die gebeurd zijn en nu al in de cijfers tot uiting komen. Ziet u dat ook zo? Kunt u dat bevestigen?

De monitoring is inderdaad heel belangrijk. Bij mij rijst dan een vraag. De mensen die op eigen kracht een job gevonden hebben, moeten die kunnen behouden. Wat gebeurt er met hen als ze die job kwijtraken? Worden zij dan opnieuw gescreend? Kunt u daar dieper op ingaan?

De werkzoekende die niet tevreden is met de inschaling, kan een klacht indienen via de servicelijn van VDAB of een klachtenformulier invullen op de website. Personen met LDE kunnen een heroverwegingsverzoek indienen, waar de raad van bestuur van VDAB dan over beslist. Wordt er regelmatig gebruik van gemaakt? Kunt u dat duiden? Wat gebeurt er met mensen die dan nog niet tevreden zijn? Wordt er naar de rechtbank gestapt? Kunt u daar wat dieper op ingaan?

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Talpe, wat uw laatste vraag betreft, VDAB valt natuurlijk niet onder mijn bevoegdheid, dus wij hebben totaal geen zicht op de klachten. Ik kan ook niet zeggen of er klachten of procedures zijn. Ik wil die informatie wel opvragen en u bezorgen.

Zo zal ik ook aan VDAB vragen wat er met de rest van die 247 mensen gebeurd is en het antwoord via de commissiesecretaris aan u laten bezorgen. We weten dat niet van buiten.

Ik kan u wel zeggen dat ze als ze ergens anders tewerkgesteld zijn en om een of andere reden die job verliezen, dat LDE-ticket behouden. Dat zit zo in de computer van VDAB. Ook al werken ze nu elders, waar dan ook, en we zullen hen dat laten weten, zij blijven het recht hebben op dat ticket. Als ze hun job verliezen en terug naar VDAB stappen, krijgen ze nog altijd dat LDE-ticket waar ze recht op hebben.

Een volwaardige evaluatie zal er komen in juni.

Mevrouw Talpe, of het contingent bij LDE beter of hoger is ingevuld dan bij maatwerkbedrijven, het is een beetje te vroeg om dat te zeggen. Ik zou wel willen zeggen 'ja, dat ligt allemaal aan het fantastische beleid dat we de laatste maanden hebben gevoerd'. Maar eerlijk gezegd, denk ik, dat het nog een beetje te vroeg is om tot die conclusie te komen.

Ik wil afsluiten, mevrouw Claes, met u te bedanken, en ook de anderen die hebben geïntervenieerd. Ik ben tevreden met het werk dat de administratie en mijn kabinet hebben gedaan om dit zo snel mogelijk te regelen en in orde te brengen. We zien de positieve resultaten, en dat is wat telt.

Imade Annouri (Groen): Dat die 134 mensen nog altijd recht hebben op een LDE-ticket, is van essentieel belang. Het is een bezorgdheid die veel van de collega's deelden. Het is goed dat u dat hier ook duidelijk hebt gemaakt. Het is goed dat er geheroriënteerd is en dat er positieve signalen kwamen vanuit de sector op 17 januari.

In juni zullen we samen zien in hoeverre de situatie is geëvolueerd en of we stappen vooruit hebben gezet, en of er dan weer kritische vragen moeten worden gesteld. Indien nodig, zullen we dat zeker doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de invulling van de contingenten in de sociale economie – 948 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Andries Gryffroy

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, sta me toe dat ik toch wat cijfers breng, om mijn vraag te duiden en voor het verslag. Ik heb halfweg december een schriftelijke vraag gesteld, waaruit blijkt dat vorig jaar 7757 werkzoekenden een advies op een maatregel in sociale economie verworven hebben. Dat is ongeveer 40 procent van de 17.361 werkzoekenden die werden onderzocht in functie van het toekennen van een indicatie van persoon met een arbeidshandicap en de 2278 onderzoeken naar persoon met meerdere problemen. Een beperkt deel van die groep overlapt, maar dat aantal blijft blijkbaar zeer beperkt. Van die 7757 personen kregen er 1647 een advies voor de sociale werkplaats, wat ongeveer 1 op 5 is, 7,5 procent voor de lokale diensteneconomie (LDE) en het grootste deel, 5530 of 71,3 procent, voor de beschutte werkplaats. De groep die potentieel in aanmerking komt voor toeleiding naar de sociale economie, is met andere woorden omvangrijk.

Daartegenover staat dat het aantal plaatsen gelimiteerd is door het systeem van contingenten. In totaal zijn er 20.363,83 voltijdse eenheden (VTE) toegekend, waarvan 14.507,3 aan beschutte werkplaatsen, 3965 aan sociale werkplaatsen en 1891,53 aan LDE. Als we dan kijken naar de concrete invulling van de contingenten – uiteraard volgens de momentopname op het moment van indiening van mijn schriftelijke vraag – merken we dat in totaal 1082,68 VTE niet is opgevuld. Dat betekent dat 5,3 procent van het totale contingent, of ongeveer 1 VTE op 20, niet is ingevuld.

Als we dat opdelen naar beschutte en sociale werkplaatsen en LDE, zien we ook verschillen. Bij de sociale werkplaatsen is het niet-ingevulde aandeel het grootst, met 7,4 procent, en bij de LDE het kleinst, met 2,3 procent. Voor de beschutte werkplaatsen zitten we met 5,1 procent net onder het gemiddelde. In de provincie Antwerpen zien we dat het percentage voor de sociale werkplaatsen zelfs oploopt tot 11,5 procent. Ook bij de beschutte werkplaatsen ligt het percentage daar met 6,6 procent hoger dan het gemiddelde van 5,1 procent.

Het gaat hier over voltijdse eenheden, dus dat betekent dat er jobs openstaan voor een potentieel van meer dan 1500 mensen. We weten immers dat heel wat jobs in de sociale economie niet voltijds, maar deeltijds zijn. Wellicht gaat het ook niet om een een-op-eenberekening, want de tijdelijke niet-invulling van sommige contingenten kan ook gebonden zijn aan een aantal andere factoren, zoals het werkaanbod, vooral dan op het niveau van de individuele ondernemingen. Maar dat neemt natuurlijk niet weg dat er gestreefd moet worden naar een optimale invulling van openstaande contingenten binnen het huidige regelgevende kader.

We hadden het eerder al over het pleidooi voor een herziening van de regeling inzake contingentering en het meer inpassen van de sociale-economiebedrijven in de economische wetmatigheden. Dat debat moet gevoerd worden, maar het

staat natuurlijk los van de huidige vaststelling in verband met de invulling van de actuele contingenten.

Minister, wat zijn de oorzaken van het aanzienlijke aantal openstaande contingenten binnen de sociale economie? In welke mate situeren de oorzaken zich op individueel bedrijfsniveau? Hoe groot is het vervullingspercentage van de vacatures in de sociale economie door VDAB? Hoe kunnen de verschillen tussen beschutte en sociale werkplaatsen en LDE worden verklaard? Wat wordt ondernomen om de invulling van de contingenten te optimaliseren?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega's, ik excuseer me bij voorbaat voor het nogal technische antwoord, maar het is ook een technische problematiek die wordt aangekaart.

Ik wil beginnen met te zeggen dat een invulling van geen 100 procent niet zo abnormaal is. Dat is eigenlijk normaal, want er moet altijd een marge ingebouwd kunnen worden om flexibel te kunnen inspelen op bijvoorbeeld bijkomende vragen en orders en dergelijke.

In de maatwerkregelgeving die in werking treedt op 1 januari 2019 – vooralsnog zitten we dus nog altijd in de oude regelgeving – is er dan ook een invullingsgraad opgenomen van 90 procent. Bij de bedrijven die onder die 90 procent zitten, zal er in de nieuwe regelgeving dan een herverdeling gebeuren. Vandaag, in de oude regelgeving, is daaromtrent niets opgenomen. Op basis van de cijfers in uw schriftelijke vraag stellen we vast dat de bedrijven gemiddeld boven die 90 procent zitten. We kunnen dus niet echt spreken van een lage invullingsgraad.

Ik wil nog twee belangrijke nuances aanbrengen bij de cijfers. Bij de meeste bedrijven is er een hoge invullingsgraad. Het is bij een beperkt aantal bedrijven dat de invullingsgraad lager ligt, waardoor het gemiddelde natuurlijk naar beneden gaat.

Een tweede belangrijke nuance is dat het heel moeilijk is om de cijfers van de beschutte werkplaatsen en de sociale werkplaatsen en van de LDE-initiatieven met elkaar te vergelijken. Bij de invullingsgraad van de beschutte werkplaatsen wordt rekening gehouden met de effectieve prestaties van de doelgroepwerknemer, bijvoorbeeld de gepresteerde uren, en worden langdurig zieken niet meegeteld, aangezien die geen uren gepresteerd hebben. Voor de sociale werkplaatsen worden langdurig zieken dan weer wel meegeteld. In de LDE-regelgeving zijn het contracten die vergoed worden – in de beschutte werkplaatsen en de sociale werkplaatsen heeft men ook contracten, maar het gaat erover hoe men de contingenten optelt. In de LDE speelt het dus absoluut geen rol of je langdurig ziek bent of niet, want je hebt een contract. Het is heel moeilijk, collega Talpe, om die cijfers met elkaar te gaan vergelijken. Maar als we gewoon die 90 procentgraad opleggen, zal het wel duidelijker zijn.

Hoe groot is het vervullingspercentage van de vacatures in de sociale economie door VDAB? Van de vacatures, zowel beschutte werkplaatsen als sociale werkplaatsen, die in 2017 opengesteld werden en nog niet geannuleerd werden, is op 31 december 2017 81 procent ingevuld. 19 procent staat dus nog open. Van de vacatures LDE die in 2017 opengesteld werden en nog niet geannuleerd werden, is op 31 december 2017 70 procent ingevuld en staat dus nog 30 procent open. Ter vergelijking: van de vacatures in het normaal economisch circuit (NEC) die in 2017 opengesteld werden en nog niet geannuleerd werden, is op 31 december 2017 45 procent ingevuld, en staat dus nog 55 procent open. Ik denk dus dat het wat betreft de vacatures in de sociale economie, zeker de goede kant uitgaat, en zeker veel beter is dan het normale economische circuit.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Bedankt voor de verduidelijking, minister. Een aantal zaken zijn inderdaad heel technisch. Ik beaam uiteraard dat de toekenning van contingenten vaak op bedrijfsniveau gebeurt. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat er geen permanente benutting van 100 procent van de voorziene arbeidsplaatsen is. Er is heel vaak een economische dimensie, die ze niet zomaar kunnen uitschakelen. Dat is een feit.

De cijfers zijn ook een momentopname. Er kan dus ook een zekere fluctuatie in zitten, maar het gemiddelde van 5 procent vond ik toch even de moeite waard om hier te bespreken.

Het is goed dat u verduidelijkt hebt dat en hoe we dit moeten nuanceren. Er is heel wat meegegeven. We gaan dat eens herbekijken om het goed te kunnen capteren op basis van de informatie die u hebt meegegeven. Ik kan daar niet veel meer aan toevoegen.

U maakte ook de vergelijking tussen NEC en sociale en beschutte werkplaatsen. Je ziet dat de krapte op de arbeidsmarkt wat minder speelt in de sociale economie. Maar goed, we moeten overall zorgen dat onze vacatures zo maximaal mogelijk ingevuld raken.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Ik heb zelf jarenlang in de sociale economie gewerkt. Op het moment dat ik daar binnenkwam, was ik wel enigszins verrast door de grote fluctuaties in drukke en minder drukke periodes. Dat was frappant, meer dan in de reguliere economie, waar ik daarvoor werkte.

Er was wel een hoger ziekteverzuim van doelgroepmedewerkers, waardoor het moeilijker was om met de economische flexibiliteit om te gaan. Ik denk dat maatwerkbedrijven die economische flexibiliteit ook wel moeten kunnen hebben. Dat ze soms met vakantiejobs werken, daar heb ik totaal geen problemen mee, want die mensen moeten ook vakantie kunnen nemen. Dat ze soms met interims werken, daar heb ik ook geen problemen mee. Maar daardoor zat ik, toen ik daar werkte, soms met het idee – dat was een spelerei en het kan een spelerei blijven – van een interimkantoor voor doelgroepmedewerkers. Soms kwamen daar mensen op de werkvloer via een interimkantoor, die daar totaal niet gepast waren. Die gingen soms na een uur al weg, en zeiden: 'Wat kom ik hier doen in een beschutte werkplaats, dat is mijn ding niet.' Ik zit nog altijd met een soort spelerei in mijn hoofd, dat dat misschien wel een gat in de markt zou kunnen zijn, een soort interimkantoor voor doelgroepmedewerkers die de economische flexibiliteit in de maatwerkbedrijven kan opvangen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Dat bestaat al. In Limburg is er een interimkantoor voor doelgroepmedewerkers, in As. u kunt dat eens opzoeken. *(Opmerkingen van Sabine Vermeulen)*

Dat weet ik, maar ergens moet het warm water uitgevonden worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de hervorming van de sociale inschakelingseconomie (SINE) en de uitvoering van het individueel maatwerk – 963 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Andries Gryffroy

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, het collectief maatwerk is al een tijdje geregeld en begin volgend jaar treedt het ook in werking. Er komt nu dus ook ruimte vrij om werk te maken van het individuele maatwerk, dat ook niet meer geblokkeerd zit, dankzij het Maatwerkbesluit-bis. Zo zal meteen ook het rugzak-principe voor de reguliere sector worden ingevoerd, wat hopelijk ook zal leiden tot een optimale inschakeling van de reguliere sector in de sociale economie. Om dat te realiseren, moet er werk worden gemaakt van de hervorming van de SINE-maatregel (sociale inschakelingseconomie). Dat dossier is goed voor 12 procent van de begroting, een omvangrijk deel.

In de beleidsbrief gaf u te kennen dat er wordt doorgewerkt aan de SINE-hervorming, in dialoog met de stakeholders. Een concrete timing werd niet meegegeven. Bij een eerdere vraag om uitleg en bij de bespreking van de beleidsbrief stelde u dat u nog steeds mikt op een inwerkingtreding op 1 januari 2019, maar dat de timing afhankelijk is van het overleg met de betrokken stakeholders, zoals de lokale besturen en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Intussen blijven de huidige SINE-middelen nog steeds naar de SINE-doelgroepwerknemers in de erkende SINE-bedrijven gaan.

Minister, wat is de stand van zaken van het overleg met de betrokken stakeholders rond de hervorming van SINE? Is er al duidelijkheid over de concrete uitvoeringsmodaliteiten en de invoering van het rugzakprincipe? Op welke manier wenst u optimaal de brug te maken tussen het collectief en individueel maatwerk en de kansen voor de betrokken doelgroep van de sociale economie te verhogen? Welke modaliteiten zult u opleggen om een kwaliteitsvolle begeleiding en ondersteuning op maat te garanderen aan doelgroepwerknemers die via een maatwerkafdeling op werkvloeren in de reguliere economie terecht komen? Zal het individuele luik van het maatwerk werkelijk van kracht worden op 1 januari 2019?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Talpe, de door de Vlaamse Regering goedgekeurde conceptnota 'Naar een nieuw ondersteuningskader binnen sociale economie' is al vrij concreet uitgewerkt met betrekking tot heel veel punten die u hebt aangehaald. Die is hier ook al besproken. U weet dat we dan geconfronteerd zijn met de schorsing van maatwerk en dergelijke meer, en dus hadden we andere zaken te doen, die eigenlijk ook wel heel belangrijk waren op dat moment. SINE is natuurlijk ook belangrijk, maar we moesten toen roeien met de riemen die we hadden en prioriteiten stellen.

Wat betreft de brug tussen het circuit van collectief en individueel maatwerk: aangezien iedere werkgever in aanmerking zal komen om een doelgroepwerknemer aan te werven, van de bakker tot het havenbedrijf, tot uiteraard nog steeds het maatwerkbedrijf, wordt resoluut de brug gemaakt – in mijn ogen, althans – tussen de reguliere economie en de sociale economie. Aangezien het aanbieden van maatwerk overal mogelijk wordt en volgens dezelfde modaliteiten zal verlopen, creëren we in mijn ogen een level playing field. Dat is ook altijd de vraag geweest. Voor de doelgroepwerknemers betekent dat een veel grotere keuzevrijheid om te

werken in een onderneming naar keuze. Of het nu bij de bakker of bij het havenbedrijf of bij een maatwerkbedrijf is, dat maakt niet uit. In ieder geval is er veel meer keuzemogelijkheid, waar zijn of haar talenten het best aan bod kunnen komen en het best benut kunnen worden. Ik vind die keuzevrijheid belangrijk.

U hebt in de conceptnota kunnen lezen hoe het rugzakprincipe vorm zal krijgen met een beschrijving van de doelgroepafbakening, de indicering en het werk-ondersteuningspakket. Ook het bijhorende uitdoofscenario wordt in de conceptnota uitgebreid beschreven.

Wat het garanderen van een kwaliteitsvolle begeleiding betreft: daarbij staat de begeleiding van de doelgroepwerknemers, ongeacht de plaats van tewerkstelling, voorop. Wat ook vooropstaat, is dat dezelfde kwaliteit moet worden behaald. Men mag zeker niet naar beneden gaan wat de kwaliteit betreft. Concreet zal er een gekwalificeerde begeleider moeten worden ingezet, zoals dat ook gebeurt bij collectief maatwerk. Er zal ook werk moeten worden gemaakt van een ontwikkelingsplan en een competentieversterkend traject. Voor individueel maatwerk zal, in tegenstelling tot collectief maatwerk, begeleiding extern kunnen worden ingekocht. In de eerste plaats wordt gedacht aan sociale-economieondernemingen die ruimschoots ervaring hebben met de begeleiding van die doelgroep.

Die elementen worden momenteel verder concreet gemaakt, zodat ze kunnen worden vertaald in effectieve regelgeving. Een belangrijk aspect in de hervorming van SINE naar individueel maatwerk dat nog verder moet worden uitgeklaard, is ook de overgang en de impact van de hervorming op de diverse organisaties die momenteel gebruikmaken van de SINE-maatregel.

De verdere uitwerking van de SINE-hervorming gebeurt absoluut in nauw overleg met de betrokken stakeholders. Dat is in alle materies belangrijk, maar zeker ook in deze materie is het goed dat je alle stakeholders erbij betrekt. Er zijn al verschillende gesprekken geweest, ze zijn nog altijd lopend en er zijn er gepland, met bijvoorbeeld de lokale besturen en de VVSG, alsook met de koepel lokale diensteneconomie (LDE). Gelet op de impact van de SINE-hervorming op de LDE en de lokale besturen, lijkt het mij niet zo vreemd dat net met die actoren heel intensief wordt gepraat. Ik wil absoluut in een open dialoog met de stakeholders zo goed en gedragen mogelijk de overgang van SINE naar individueel maatwerk kunnen voorbereiden.

Het is momenteel in ieder geval absoluut mijn ambitie om voor 1 januari 2019 de concrete modaliteiten uitgewerkt en gecommuniceerd te kunnen hebben.

Tot slot wil ik nog iets meegeven dat hier al aan bod is gekomen, maar dat toch wel belangrijk is om nog eens te onderstrepen. U weet dat er een aantal achterpoortjes waren, vooral op federaal vlak. Bedrijven die geen doelgroepmedewerkers tewerkstelden, maar wel erkend waren als inschakelingsbedrijf, kregen fiscale voordelen, maar in het Zomerakkoord is ervoor gezorgd dat dat achterpoortje gesloten is. Ik denk dat dat niet meer dan terecht is. Op federaal niveau hebben ze dus wel al iets gedaan voor SINE. Wij moeten nog heel veel doen voor SINE, maar we zitten niet stil en we zullen trachten de deadlines en de timing te halen. Maar overleg vraagt natuurlijk ook tijd, collega's. Rekening houden met bepaalde zaken die de stakeholders nog aanbrengen om bijvoorbeeld verder onderzocht te worden en dergelijke meer, vraagt ook tijd. Maar we zijn ambitieus, altijd geweest, niet alleen in deze bevoegdheid, maar in al mijn bevoegdheden. Dus wij willen van de hervorming van SINE absoluut een succes maken.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, dank u voor het antwoord. We zijn, samen met u, blij dat de maatwerkknoop werd ontward en dat we wat betreft individueel

maatwerk een versnelling hoger kunnen schakelen. Uiteraard is overleg cruciaal. We moeten de tijd nemen om tot een breed gedragen overstap te komen. Maar we moeten de druk ook hoog durven te houden. De timing is heel belangrijk. Ik hoop samen met u dat we 1 januari 2019 kunnen halen. Het zou heel mooi zijn mocht zowel 'maatwerk bis' als het individuele maatwerk samen, op hetzelfde moment, in werking kunnen treden. Dan is het plaatje compleet. Dan kan ook de private sector ten volle zijn engagement in maatschappelijk verantwoord ondernemen opnemen. Ik hoop het met u, maar u zult samen met de stakeholders de druk hoog moeten houden en de timing nauw in het oog moeten houden.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Minister, hebt u een datum voor ogen wanneer u wilt landen? Dit moet naar het parlement, er moet een advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) zijn en van alle organisaties die een advies moeten geven, en dan is er nog de Raad van State. Dat neemt allemaal heel veel tijd. Ik ga er ook van uit dat er in het decreet overgangsmaatregelen zullen moeten worden genomen. Als het op 1 januari 2019 effectief ingaat, is er voor de bedrijven waar er iets verandert een overgangperiode nodig. Als het op 1 januari 2019 moet ingaan, weet u dan wanneer welke stappen moeten worden gezet? Ik heb de indruk dat het toch wel heel krap wordt.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik begrijp uw vraag wel, maar ik wil natuurlijk tot een zo breed mogelijk gedragen voorstel komen, zoals, denk ik, iedereen hier aanwezig. Het overleg loopt. Ik wil er niet op vooruitlopen. Ik heb daarnet in een antwoord op de laatste vraag van mevrouw Talpe mijn ambities duidelijk gemaakt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.